

UČITELJSKI T O V A R Š.

List za šolo in dom.

Izhaja 1. in 15. dne vsakega mesca, in velja za celo leto 2 gold. 50 kr.,
za pol leta 1 gold. 30 kr.

Tečaj VI.

V Ljubljani 15. oktobra 1866.

List 20.

Prijatelju v daljini.

Trikrat, glej! se luna mlada
Naglo se je ponovila,
Od kar rada al' nerada
Solzna sva se poslovila.

Tretji mesec je pretekel! —
Ne! — ne govorim resnice —
Leta naju tri, bi rekel,
Ločijo vodé, gorice.

Še ločitve divja rana
V žalostno mi sèrce seže,
V persih vedno zakopana
Me s teboj ljubezen veže.

Čista sapa tukaj veje,
Slajša cvetek je vonjava,
Vcepljena je globokeje
V naša serca želja prava.

Slavcu vsak dan naročujem,
Da naj serčno te pozdravi,
Luno blede poprašujem,
Li živiš še majki Slavi?

Zdravo tedaj, dragi brate!
Da ne zmanjka ti veselja,
Da boš včakal čase zlate,
Moja je edina želja.

M. Turck.

Ljubezen do poklica.

Pogosto se pritožujejo učitelji, da so preslabo plačani za svoj veliki trud; svet pa jih tudi malo čišla, ker so revni; ko bi bili bolje plačani, pravijo, bi svojo službo bolj z veseljem in boljše čislani tudi z večjim pridom opravljali. To je vse resnično, in kako nedosledno je, ko svet čedalje več zahteva od učiteljev — za njih plačo pa le toliko stori, da životarijo; pomisliti pa je tudi treba, da zanikernega delavca tudi boljša plača ne poboljša, in naj bolj plačani učeniki ali duhovni še zato

niso najboljši delavci. — Učenik pa tudi s svojim stanom ni zadovoljen, če svoje službe ne opravlja iz višjih namenov, če le gleda na to, kar ga čaka na tem svetu. To sicer veljá od vsakega revnega človeka, posebno, če živi v stiskah; pred vsem pa mora učitelj ta višji namen, vse zavoljo Bogá, ki zapoveduje ljubezen do bližnjega, zmirom pred očmi imeti; ljubezen učenikova do svojega stanú izhaja iz vere, ima svojo podlago v veri, in najde tudi v veri moči za nevtrudljivo delovanje. Učenik naj spoznava, da je njegov stan imeniten in častitljiv, naj ima živo vero, in plačila za svoje delo naj bolj pričakuje na unem svetu.

Grajsčinskemu gospodu na novo prišlemu se pokloni veški učitelj s temi besedami: „Jaz otroke podučujem, in sem gospod v tej vasi“. „Kaj?“ reče gospod, „ali ne veste, da sem jaz grajsčinski gospod, in je vas moja“. Učitelj odgovori: „Meni so pokorni otroci, otrokom matere, materam pa očetje. Sedaj pa sami sodite, nisem li gospod v vasi?“

Ne bilo bi dobro, ko bi bil učitelj na tak način gospodar v vasi, ali njegovo delovanje sega globoko v družinsko življenje. Starši mu zaupajo svoje najdražje blagó, nedolžne otročiče, naj iz njih izreja umne ljudi in dobre kristijane. Zato je tudi sv. Janez Zlatoust rekel: „Višej od podobarja cenim gojitelja, kajti ta izdeljuje živo podobo Kristusovo“. Koliko pa je človeška duša vredna, to pa nam pové sveta vera; posvetni človek se ne bo dosto menil, za enega človeka. Če tedaj šolo z vernim očesom pogledamo, spoznamo, da je naprava božja za podučevanje neumerjočih duš; učenik pa je orodje v rokah ljubega Bogá, ki izreja duše za nebesa, je sodelavec tistega, ki je rekel: „Najte malim k meni priti“.

Učenik je vertnar v božjem vertu, ki oskerbljuje mlada drevesa, da veselo rastejo na zemlji, potem pa se vzdignejo do svetih nebes.

Učenik je angel varh otrokom, ki jih k dobremu napeljuje, varuje hudega, in jih svári pred hudim. Učeniki so tudi misionarji v svojem krogu; in neki imeniten cerkveni knez je imenoval duhovne desno, učnike pa levo roko katoliške cerkve.

Se vé, da tako misli od učiteljskega stanú le tisti, kdor ga gleda z vernim očesom. Navadno se pa od učitelja vse drugače misli in govori, njih stan se ljudem zdi milovanja vreden; potreben je, pravijo, pa za učitelja je tisti, kdor za kaj

drugega ni sposoben; starši in rejniki pa dostikrat vse kaj drugega storé, kakor pa, da bi učenika podpirali. Ker pa sedaj govorim le od idealov, hočem na dalje popisovati učenika, ki ima živo vero v sebi. Zopernosti in težave mu ne odzamejo ljubezni do svojega stanú, svojo službo opravlja, ker mu je Bog ta stan odločil, za njega je ta stan naj primernejši, v njem si hoče služiti nebesa. Če ravno vidi, da dostikrat malo opravi, pa veselja le ne zgubi, ker pri Bogu ga čaka plačilo za njegov trud, od Boga tudi pričakuje, da bo blagoslovil njegovo delo, ker se spominja besed: „Ne tisti, ki orje in seje, kaj veljá, ampak tisti, ki rast daje“. Če mu je svet nehvaležen, ni žalosten, sej ni delal zavoljo ljudi, pa se tudi ne boji ljudem zameriti, kedar spolnuje svojo dolžnost. Vse stiske in težave mu služijo k dušnemu pridu in njegovemu poboljšanju.

Tako misli in ravná učitelj, ki zajema iz vere ljubezen do svojega stanú; kar pa človek rad stori, to stori z veseljem.

Navesti bi mogli še druge nagibe, kateri priganjajo učitelja k vestnemu spolnovanju njegovih dolžnosti; med temi bi bili: ljubezen do otrok, veselje do poučevanja in posebno radoljubje. Kar se prvega tiče, mislimo, da na dolgo otroke ljubi le tisti, ki spozná imenitnost človeške duše, z drago rešnjo kervijo odkupljene, tedaj le zopet veren človek. Kar se tiče ljubezni do poučevanja, godí se z njo, kakor z vsako drugo rečjo, s katero se človek za svoje veselje ukvarja, dostikrat se v nasprotno preverže, posebno če človek namesto veselja, najde le britkost in grenkost. — Rodoljubje dalje je tisti plamen, kateri človeka ogreva v blage čine. Pravo rodoljubje pa ravno izvira iz kersanske ljubezni, iz živega spoznanja, da je človek zato na svetu, da drugim dobro dela, in to ljubezen pa skazuje naj poprej svojemu rodu. Brez kersanske podlage se pa rodoljubje preverže v velikansko samoljubje in samopridnost; národ mu je le zato drag in mil, ker ga slavi in časti. — Tako tedaj le v sveti veri najde učitelj zdatno in stanovitno moč, da svoje težavno delo veselo in kolikor mogoče dobro opravlja, le vera ga varuje malosercnosti v njegovem revnem in nizkem stanu.

M. M.